

NOWA METODA PRZECIĘCIA SZYPUŁY PRZYSADKI U OWIEC

EUGENIUSZ DOMAŃSKI, JERZY MAZURCZAK, EWA SITARSKA

Instytut Fizjologii i Żywienia Zwierząt PAN

Dyrektor: prof. dr J. Kielanowski

Zakład Fizjopatologii Wydziału Weterynaryjnego SGGW

Kierownik: prof. dr E. Domański

Jedną z podstawowych metod badań regulacji neuro-hormonalnej przysadki jest przerwanie jej połączenia z podwzgórzem przez przecięcie łączącej z nim szypuły. Zabieg ten wykonuje się zazwyczaj za pomocą rozległego odsłonięcia mózgu. Po przechyleniu głowy na bok i odchyleniu mózgu udaje się dosięgnąć szypułę.

Zabieg ten u kota, psa i ssaków człękokształtnych jest możliwy do przeprowadzenia bez specjalnych trudności, natomiast u owiec z uwagi na wąską i głęboką czaszkę — jest bardzo trudny. Z tych względów w pracach nad wpływem podwzgórza na wydzielanie przedniego płata przysadki opracowano metodę operacji polegającej na pół-stereotaktycznym wprowadzeniu przyrządu tnącego oraz wkładki rozgraniczającej przecięte końce. Do metody tej opracowano odpowiedni nóż do przecinania oraz szczypce do wprowadzania wkładki. Kształt przyrządów w ich osi długiej jest dopasowany do bocznej dolnej ściany czaszki. Otwarcie jamy czaszkowej o średnicy 20 cm wykonuje się w pokrywie czaszki na zewnętrznej stronie na wysokości linii łączącej tylną-dolną krawędź łuków oczodołowych. Przez otwór trepanacyjny wprowadza się przyrząd tnący w okolicę przejścia *plica petroclinoidea lateralis* w *sulcus chiasmatis*; między *chiasma opticum* i *a.carotis cerebralis* i na wysokości *tub.sellae* wykonuje się cięcie szypuły.

Opisaną metodą operowano 20 owiec. Z grupy tej padło 3 sztuki wskutek przypadków losowych nie związanych z operacją (obrzęk płuc, zadławienia itp.). Operacja wykonana opisywaną metodą jest zabiegiem na ogół łatwo znośnym przez zwierzęta. Pozwala ona na śledzenie mechanizmów uwalniania hormonów przez przysadkę.

Operacje wykonywane przed porodem i po porodzie pozwalają śledzić wpływ podwzgórza na produkcję LTH. Dotychczas nie została opisana żadna metoda, która pozwoliłaby przeprowadzić opisane badania.

Э. Доманьски, Я. Мазурчак, Э. Ситарска

НОВЫЙ МЕТОД ПЕРЕСЕЧЕНИЯ НОЖКИ ГИПОФИЗА У ОВЕЦ

Резюме

Методы оперативного разделения гипоталамуса и гипофиза путем пересечения ножки гипофиза, заключались до настоящего времени в полном удалении костной крыши черепа. Применение этого способа у овец не было, однако, возможным по поводу очень глубокого черепа.

Был разработан новый метод оперативного вмешательства, который заключается в введении полустереотактическим путем режущего аппарата через небольшое трепанационное отверстие в костной крыше черепа. Потом через это отверстие вводится соответствующим образом шпатель локализирующий пластмассовую вкладку, предохраняющую перед сростом ножки.

Мероприятие является безопасным для жизни животного и хорошо переносится овцами. Описанным методом оперировано 20 овец, из которых пало 3 вследствие случаев, не связанных непосредственно с произведенным пересечением ножки.

E. Domański, J. Mazurczak and E. Sitarska

A NEW METHOD FOR CUTTING OF THE HYPOPHYSIS PEDUNCLE IN SHEEP

Summary

The methods of operative separation of the hypothalamus and hypophysis by cutting the hypophysis peduncle were performed so far by complete removing of the skull cap. These methods, however, failed to be useful in sheep because of a very deep skull they have.

A new operation method was elaborated by the authors which consists in a half-stereotactical introducing of the cutting instrument through a small trepanation opening in the skull cap. Then an appropriate

spatula has been introduced through the opening to fix a plastic piece that protects from the peduncle concretion.

The operation proved to be harmless for animals and has been well endured by the sheep. 20 sheep were operated using the above method. Three sheep fal of casual accidents not connected directly with the peducle cutting.